

- Metinde Anahtar Sözcük
- Metinde Başlık
- Metinde Konu

- Metinde Soru ve Cevap
- Metinde Ana Fikir
- Metinde Yardımcı Fikir

ETKİNLİK 1: Metinde Anahtar Sözcük

Aşağıdakilerden hangileri bu metnin anahtar sözcükleri olabilir? İşaretleyiniz.

Tavuklar diğer canlılara göre yavruları konusunda çok hassas canlılardır. Bunun sebebi ise yavruları ile empati kurabilmelerdir. Başka bir deyişle kendilerini yavrularının yerine koyup onlar ile aynı düşünceleri yaşayabilir ve yavruların ne hissettiklerini rahatlıkla anlayabilir. Anne tavuktaki bu empati yeteneği yavruların hayatta kalmasında çok önemli bir role sahiptir. Yavrusunu korkutabilecek her eylem tavuğun saldırganlaşmasına sebep olabilir. Tavuk bu eylemler karşısında yavruyu korumak için saldırganlaşabilir.

- tavuk yetenek yavru empati düşünce

ETKİNLİK 2: Metinde Başlık

Avustralya'nın kuzeydoğusunda bulunan Güzel Ada yüzlerce yılan türüne ev sahipliği yapar. Adada yaşayan yılanlar, dünyanın en zehirli yılanları arasında yer alır. Adada Tayvan kobra yılanı, Tayvan pitonu, Akdeniz dişli yılanı, sarı boynuzlu engerek, Sumatra yılanı gibi bir çok yılan türü bulunur. Adaya yıl boyunca hakim olan yağışlı tropikal iklim ve adanın dış etkenlere kapalı olması adadaki yılan sayısı ve çeşitliliğinin korumasını sağlamıştır.

Bu metne verilebilecek en uygun başlık aşağıdakilerden hangisidir? İşaretleyiniz.

- Yılanlarda Üreme Tropik Canlı Türleri Yılan Adası

ETKİNLİK 3: Metinde Konu

Aşağıdaki metinlerin konularının doğru verildiği kutucuğu işaretleyiniz.

1.

Elmaların sıkılmasıyla elde edilen elma suyu, düzenli olarak tüketildiğinde sindirim sistemine iyi gelir ve bağırsak sağlığını destekler. İçeriğindeki lifler, sindirimi kolaylaştırır ve bağırsak hareketlerini düzenler. Ayrıca, elma suyu kalp sağlığını korumaya yardımcı olur. Bu özellikleriyle de hem genel sağlık üzerinde olumlu etkiler yaratır hem de yaşlanma sürecinin yavaşlamasını sağlar.

- Elma suyu üretme yolları Elma suyunun faydaları

2.

Cüzdanın en yaygın kullanım alanı, para ve değerli eşyaların saklanmasıdır. Cüzdanlar paranın yanı sıra kredi kartları, kimlikler ve diğer önemli belgelerin güvenli bir şekilde taşınmasını sağlar. Cüzdan sadece bir saklama aracı değil aynı zamanda bir moda aksesuarıdır. Farklı renk, desen ve malzemelerden yapılan cüzdanlar kişisel tarzı yansıtan bir yolu olarak kullanılır.

- Cüzdanların kullanım alanları Cüzdan yapımında kullanılan malzemeler

ETKİNLİK 4: Metinde Soru ve Cevap

Bu metin aşağıdaki sorulardan hangisine cevap olarak verilmiş olabilir?

Kavanozlar genellikle silindir şeklindedir. Üçgen kare ya da dörtgen kavanoz bulmak çok zordur. Bunun en temel sebebi silindir şeklindeki kavanozların üretiminin daha kolay olmasıdır. Buna ek olarak silindir kavanozlarda yiyecekler daha iyi korunur. Ayrıca silindir şeklindeki kavanozların çarpma ve darbelerde zarar görmesi çok zordur çünkü daha az köşesi vardır.

Kavanozlar hangi amaçlar ile kullanılır?

Kavanozlar hangi maddelerden üretilir?

Kavanozlar neden hep silindir şeklindedir?

ETKİNLİK 5: Metinde Ana Fikir

Aşağıdaki metnin ana düşüncesinin doğru verildiği seçeneği işaretleyiniz.

Not tutmak, tıpkı öğrenilen derslere çalışmak veya test çözmek gibi bilgiyi işleme ve özümsemek için kullanılan ders çalışmayı kolaylaştıracak aktivitelerden biridir. Not tutan bir öğrenci yalnızca pasif bir dinleyici değildir, edindiği bilgiyi hızla genel kavramlar altında toplayabilmek adına filtreden geçiren, yazma faaliyetiyle de dinlemeyi kendisine ait bir deneyim hâline getiren bir aktif dinleyicidir. Not tutma esnasında öğrenci öğrenme sürecine odaklanır. Bu da öğrencinin başarılı olmasına katkı sağlar.

Not tutmak etkili bir öğrenme sağlar.

Not tutmak yalnızca belirli derslerde fayda sağlar.

Bağırsaklar, sindirim sisteminin ana organlarından biri olarak besinlerin sindirilmesi, besin maddelerinin emilmesi ve atıkların vücuttan atılması görevlerini üstlenir. Yediğimiz yiyecekler, bağırsakları doğrudan etkileyerek sindirim sağlığını belirler. Lif açısından zengin meyve, sebze, tam tahıllar gibi besinler bağırsak hareketlerini düzenlerken, işlenmiş ve aşırı yağlı yiyecekler bağırsak işlevlerini bozarak sindirim sorunlarına yol açabilir.

Kış aylarında uygun beslenme yöntemi ile hastalıklardan korunabiliriz.

Beslenme ile bağırsak sağlığı arasında güçlü bir ilişki vardır.

ETKİNLİK 6: Metinde Yardımcı Fikir

Aşağıdaki metinde verilen yargılardan ulaşılabileceklere "+" ulaşılamayacak olanlara "-" işareti koyunuz.

Filler devasa boyutlarının yanı sıra çok hassas yapıda hayvanlardır. Ağırlıkları 10.000 kilogramı geçen fillerin boyları ise 4 metreye yüksekliğe yaklaşabilir. Filler 70 yaşına kadar yaşayabilir. 16 yaşında yetişkin olan filler hayatları boyunca nadiren 4 yavrudan fazlasına sahip olabilir. Kocaman kulakları o kadar keskin bir işitme gücüne sahiptir ki diğer fillere seslerini 8 kilometre uzaklıktan duyabilir. Filler arasında aile bağları çok kuvvetlidir ve ailenin reisi dişi fiildir. 8 ile 100 arası değişen sayılarda sürüler hâlinde yaşarlar.

Fillerde aile yaşamı

Fillerin fiziksel özellikleri

Fillerin beslenme türleri

Fillerde yavru sayıları

Fillerin doğadaki düşmanları

- Metinde Yardımcı Fikir
- Metinde Duygu
- Metinde Karakter
- Metinde Duygu

- Metinde Dil ve Anlatım
- Hikâye Unsurları
- Anlatıcı Türleri

ETKİNLİK 1: Metinde Yardımcı Fikir

Bu metnin yazarı ile ilgili aşağıda verilen bilgilerin hangilerine ulaşılabilir. İşaretleyiniz.

Orta yaşlara gelmiş huzurlu bir insan olmamda en büyük payın beni yetiştiren aileme ait olduğunu çok iyi biliyorum. Aldığım birçok kararda arkamda olmaları, hayatım ile ilgili tercihleri bana bırakmaları, zorlandığım yerlerde desteklerini esirgememeleri bu huzura ulaşmama büyük katkı sağladı. Elbette aldığım her kararı duyar duymaz onaylamadılar. Bazı kararlarım üzerinde görüş bildirdiler, bazen de fikrimin değişmesini sağladılar ama hiçbir zaman baskı yapmadılar. Ben de onlardan öğrendiğim özgürlükçü ortamı kendi çocuklarıma sunmaya da çalıştım.

- Ailesinin bugünkü hayatında önemli izleri olmuştur. Ailesi bazı konularda kendisine yönlendirmelerde bulunmuştur
- Aldığı kararların toplum tarafından kabul edilebilirliğine önem vermiştir.

ETKİNLİK 2: Metinde Duygu

Kardeşim hiçbir zaman başı beladan kurtulmayan bir çocuktur. Çocukken arı kovanın içinde ne olduğuna bakmak istediği için bir hafta hastaneye yatmıştı. Babamın yurtdışından getirdiği, gözü gibi baktığı radyosunun nasıl çalıştığını öğrenmek istediğinde radyoyu parçalamış sonra da bir araya getiremeyince babam tarafından epey azarlanmıştı. Önüne geçemediği bu duygu ile sorduğu sorular yüzünden öğretmenlerini de bıktırmıştı. Yaşlı ilerledikçe de bu durum değişmedi.

Bu metinde yazarın kardeşinin hangi duygu ile hareket ettiği söylenebilir? İşaretleyiniz.

- Öfke Huzursuzluk Merak Özgüven

ETKİNLİK 3: Metinde Karakter

Üniversite sınavına ikinci girişi olacaktı. İlk girdiğinde kendine oldukça güveniyordu ama sınav onun için gerçek bir yıkım olmuştu. Bu sene gene yılmadan çalışmıştı. Geçirdiği hastalıklar bile onun çalışmasına engel olamamıştı. Ama aklında hep o kötü düşünce vardı "Ya bu sene de kazanamazsam?". Bu düşünce geceleri uykularını bölüyordu. Rüyasında sınavı kazanamadığını görüyor, kan ter içinde uyanıyordu. Bu rüyalar daha çok çalışması için teşvik etse de sınav yaklaştıkça zihinsel olarak çok yorulduğunu hissediyordu.

Bu metinde bahsedilen kişi için aşağıdaki yargılardan hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

- Bazı olumsuz duygular ders çalışmasını engellemektedir. Beklentisi gerçekleşmediği için hayal kırıklığı yaşamıştır.

ETKİNLİK 4: Metinde Duyu

İç Anadolu'nun kuru ayazını iyiden iyi hissetmeye başlamıştı. Ege insanı için bu soğuk, bir eziyetti. Isınabilmek için ellerini cebine soktu. Bir süre sonra arkadaşı elinde kese kağıdı içinde kestane ile yanına geldi. Ellerini cebinden çıkarmak istemediği için önce arkadaşının kestane teklifini reddetti. Fakat kestanenin kokusu kararını değiştirmesine sebep oldu. Kabuğunu soyup bir tanesini ağzına attı. Kestane ağzında dağılıyordu, bu lezzeti çok beğenmişti.

Bu metinde bahsedilen kişi için aşağıdaki yargılardan hangileri söylenebilir? İşaretleyiniz.

- Görme Duyma Tatma Dokunma Koklama

ETKİNLİK 5: Metinde Dil ve Anlatım

(I)Tekir sandalyesinde uyuklayan dedemin horultusu yüzünden bir anda yerinden fırladı. (II) O uysal, bembeyaz, insana sürtünüp duran kediciğin gözleri yerinden çıkacak gibi olmuştu. (III)Kedinin bu hâli içindeki çocukları eğlendirmiş olsa da nenem bu duruma hiç gülmedi. (IV) Gözü gibi baktığı kedisinin korkması nenemi üzdüğünden dedeme ters ters baktı.

Bu metnin dil ve anlatımı ile ilgili hangi ifade yanlıştır? İşaretleyiniz

- I. Cümlede sestem türeyen kelime vardır.
- II. Cümlede kedi betimlenmiştir.
- III. Cümlede zıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır.
- IV. Cümlede bir deyim yer verilmiştir.

ETKİNLİK 6: Hikâye Unsurları

Süt güğümlerinin motoruna yükleyen Rasim Efendi güneş yüzünü yeni yeni gösterirken evden çıktı. Müşterilerini bekletmemek için acele ediyordu. Rasim Efendi'nin hiç gecikmediğini bilen müşteriler, her gün aynı saatte süt almak için beklerlerdi. Motorun sesini duyunca hepsi kapının önüne çıkardı. Rasim Efendi her gün yaptığı gibi mahalledeki müşterilere sütlerini bıraktı. Yalnız Celal Bey dışarı çıkmamıştı. Kapının önüne bir tencere bırakmıştı. Rasim Efendi tencereyi görünce Celal Bey'in hasta olduğunu anladı.

Bu metnin hikâye unsurları ile ilgili verilen bilgilerden hangisi yanlıştır? İşaretleyiniz.

- Metnin kahramanlar arasında akrabalık ilişkisi vardır.
- Metnin kahramanı aynı işi her gün tekrar etmektedir.
- Olayın gerçekleşme zamanı sabahın ilk saatleridir.
- Metinde bahsedilen mekan hakkında detaylı bilgi verilmiştir.

ETKİNLİK 7: Anlatıcı Türleri

Aşağıdaki metinlerin hangi kişi ağzıyla yazıldığını bulup ilgili yerleri işaretleyiniz.

Bir tavşan çıktı çalılar arasında. Bembeyaz olmasa belki fark etmezdim bu karanlıkta. Kamp ateşi ilgisini çekmiş olacak ki fazla uzaklaşmadı. Oğlum yanına gitmek için ayağa kalkınca hemen çalılar arasında geri kaçtı. Bu eğlenceli oyunu ateşi söndürüp çadırlarımıza gidene kadar devam ettirdi. Bu oyundan hem tavşan hem de biz çok memnun kalmıştık.

- Birinci kişi
- Üçüncü kişi

Bahçe duvarından düşen çocuğun canı oldukça yanmıştı. Arkadaşlarının kıkırtılarını duyunca sert bir bakış fırlattı. O an etrafta bir sessizlik oldu. Bu hareket diğer çocukları korkutmuştu. Duvardan düşen çocuk kazağının kollarını sıyırınca kolunun hafifçe yüzüldüğünü ama kanamadığını gördü. Ağlamamak için tuttu kendini.

- Birinci kişi
- Üçüncü kişi

- Metnin Bölümleri
- Metni İkiye Bölme
- Akışı Bozan Cümle

- Metin İçi Karşılaştırma
- Düşüncenin Akışını Bozan Cümle
- Metinler arası Karşılaştırma

ETKİNLİK 1: Metnin Bölümleri

Aşağıdaki metinlerden hangisi bir metnin sonuç bölümü olabilir? İşaretleyiniz.

ABD'li astronot Christina Koch ve İtalyan astronot Luca Parmitano Uluslararası Uzay İstasyonu'nda çikolata parçalı kurabiye pişirdi. Bunu yapabilmek için Zero G adı verilen sıfır yer çekimli uzay fırınına kullandılar. Dünya'da pişmesi 20 dakika kadar süren kurabiyelerin Zero G'de yaklaşık 2 saat kalması gerekti.

Kısaca özetlersek; elma suyu sağlıklı bir içecek olmasına rağmen, bazı bireylerin tüketiminde dikkatli olmaları veya kaçınmaları gerekebilir. Bireylerin sağlık durumlarına göre elma suyu tüketimini değerlendirmeleri ve gerekirse bir sağlık uzmanına danışmaları önemlidir.

Milattan önce 600'lü yıllarda Thales adlı bilim insanı da Keops Piramidi'nin yüksekliğini ölçmek için gölgeden yararlanmış. Yere kendi boyu uzunluğunda bir çizgi çizen Thales, kendi gölge boyunun bu çizgiye eşit olduğu anı beklemiş. Sonra piramidin gölgesinin boyunu yardımcılara işaretleterek piramidin yüksekliğini ölçmeyi başarmış.

ETKİNLİK 2: Metni İkiye Bölme

Aşağıdaki metin iki bölüme ayrılmak istenirse ikinci metin kaç numaralı cümle ile başlar? İşaretleyiniz.

(I) Yıldızlar, devasa boyutta olan sıcaklıkları 10.000 derecenin üzerine çıkabilen gaz toplardır. (II) Bu gök cisimleri ışık üreten önemli miktarda enerji açığa çıkardıklarından uzay boşluğunda parlar. (III) İlk çağlarda insanlar yıldızların göğe tutturulduğunu hareketsiz ve ölümsüz olduklarını düşünüyorlardı. (IV) Hatta bazıları yıldızların yağmurun akıp gitmesini sağlayan küçük delikler olduğuna inanıyorlardı.

I

II

III

IV

ETKİNLİK 3: Akışı Bozan Cümle

Aşağıdaki metinde kaç numaralı cümle metnin akışını bozmaktadır? İşaretleyiniz.

(I) Böcekler karşı duyulan aşırı korku anlamına gelen entomofobi genellikle kişisel deneyimlerden veya kültürel inançlardan kaynaklanır. (II) Korku duygusu uygun tedavi yöntemi ile ortadan kaldırılabilir ve kişilerin yaşamlarının daha rahat bir şekilde sürdürmelerini sağlanabilir. (III) Örneğin çocukluk döneminde yaşanan olumsuz bir deneyim veya aile içinde böceklerle karşı duyulan korku, entomofobinin gelişmesine yol açabilir. (IV) Ayrıca medya ve toplumda böceklerin genellikle olumsuz gösterilmesi de bu fobiyi pekiştirebilir.

I

II

III

IV

ETKİNLİK 4: Metin İçi Karşılaştırma

Bu metinde bahsedilen kişiler ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangilerine ulaşamaz? İşaretleyiniz.

Ayça bir oyunun düzenli bir şekilde oynanabilmesi için kuralların olması gerektiğine ve bu kurallara sıkı sıkıya bağlı olunması gerektiğine inanıyordu. Kurallarda yapılan değişikliklerin oyun zevkini azaltacağını düşünüyordu. Arkadaşı Elif kuralların olması gerektiği konusunda Ayça'ya katılıyordu ama ona göre kurallar esnetilebilirdi. Mesela 5 kişilik bir oyun, kuralları birazcık değiştirilerek 4 kişi de oynanabilirdi. Oyunun işleyişini bozmadığı sürece küçük değişikliklere karşı değildi.

Elif kurallar olmadan da oyunların oynanabileceğini düşünmektedir.

Ayça kurallara bağlı kalınarak oynanan oyunların daha zevkli olacağını düşünmektedir.

Her ikisi de kalabalık olarak oynanabilen oyunları sevmektedir.

Elif oyun kurallarının belli durumlarda değiştirilebileceğini savunmaktadır.

ETKİNLİK 5: Düşüncenin Akışını Bozan Cümle

Aşağıdaki metinlerde boş bırakılan yerlere düşüncenin akışına göre hangisi getirilebilir? İşaretleyiniz.

---Hayvansal kaynaklar arasında et, balık, yumurta ve süt ürünleri yer alırken; bitkisel kaynaklar arasında baklagiller, kuru yemişler, tohumlar ve bazı tahıllar bulunur. Protein ağırlıklı beslenme programında, bu kaynakların dengeli bir şekilde tüketilmesi hedeflenir. Yüksek kaliteli protein kaynakları, vücut tarafından daha iyi kullanılır ve daha fazla kas kütlesi oluşturulmasına yardımcı olur. Bunun yanı sıra, protein alımının artırılması, tokluk hissini artırarak, toplam kalori alımını düşürmeye yardımcı olabilir.

Eksik protein alımı gibi fazla protein alımı da hastalıklara yol açar

Protein kaynakları genellikle hayvansal ve bitkisel olarak iki gruba ayrılır.

Kahve çekirdekleri, hem besin değeri, hem de sağlık açısından faydalar sunar. İçerdiği antioksidanlar, hücre hasarı önlemeye yardımcı olabilir ve çeşitli hastalıklara karşı koruyucu bir etki sağlayabilir. Ayrıca, kafein içeriği sayesinde, kahve çekirdekleri zihinsel uyanıklığı artırabilir ve enerji seviyelerini yükseltebilir. Ancak aşırı kafein alımının bazı olumsuz etkileri de olabilir. Uykusuzluk, çarpıntı, sinirlilik hâli, mide rahatsızlıkları gibi sorunlara sebep olabilir. - - - -

Bu yüzden kahve tüketimi dengeli bir şekilde yapılmalıdır.

Bu sebeple de kahvenin pişirilme şekli kültürden kültüre değişir.

ETKİNLİK 6: Metinler Arası Karşılaştırma

Aşağıda verilen metinler ile ilgili olarak hangi ortak yargılara ulaşılabilir? İşaretleyiniz.

1. Metin:

Avustralya'da bulunan Sidney Liman Köprüsü kentin zorlu hava koşullarına karşı dayanıklı malzemelerden inşa edilmiştir. Bu köprüde karayoluna ek olarak demiryolu, yayalar ve bisikletler için de yollar bulunmaktadır. Ayrıca köprüde rehberler eşliğinde ve güvenlik önlemleri altında tırmanış yapmak da mümkündür.

2. Metin:

ABD'de bulunan State Route 520 Köprüsü 2350 metreli uzunluğu ile dünyanın en uzun köprüsüdür. 35 metre genişliğindeki köprü'nün 5 metresi yayalar ve bisikletlilerin kullanımına ayrılmıştır. Washington Gölü üzerinde bulunan köprü sudan 6 metre yüksektedir. Köprü güçlü fırtınalara bile dayanabilecek malzemelerden üretilmiştir.

Yaya ve bisiklet yolu bulunması

Dayanıklı malzemeden yapılması

Göl üzerinden yer alması

Farklı aktiviteler gerçekleştirilmesi